№ 20. КИЇВ. ЖОВТЕНЬ 1948 р.

Перець

ЦІНА 1 КРБ.

Мал. В. Гливенка

ЦИФРИ, ЯКІ ОЧІ КОЛЮТЬ

ГВАЛТ І ГАВКІТ

ТРИДЦЯТЬ один рік слухаємо ми, радянські люди, і похвалу наших друзів, і звірячий гвалт та гавкіт ворогів. Голос друзів — це мужній, братерський, теплий голос мільйонів трудівників цілого світу, що вітають нас, як учень вітає вчителя, як син вітає батька, як симфонія ранку вітає сонце. Незборимою силою, великою вірою звучить ця симфонія. За 31 рік виросло нове покоління трударів, яке пройшло крізь священний вогонь антифашистської війни. Могутнішим став пролетаріат Заходу. Сильніше і грізніше звучить його голос. І пригноблені народи Сходу випростали свою спину і потрясають основи колоніальних імперій та східних деспотій. По-новому звучать голоси рабів Сходу у світовому пролетарському хорі, вітаючи нашу Батьківщину.

Нові голоси і нові ноти звучать і у вереску ворогів. То завищить якась Голландія, якій наступає на ногу гладкий Джон Буль. То, гляди, і сам гладкий Джон верещить на весь світ, як недорізане порося, коли йому перепадає на горіхи за іранські бази від хазяїна — одягненого у фрак лантуха з золотом і з стилізованим під гадюку знаком долара на череві. А потім, разом із хазяїном, і Голландія, і Джон Буль, і всі слуги золотого черева починають гавкати на СРСР...

Американському дядюшці ледве пощастило збити собі — і то не надто дружній — ансамбль солістів. І співають вони на один антирадянський голос, оглядаючись на американське пужално. Вони давно б уже вп'ялися один одному в горлянку, коли б не було отого спільного, що єднає їх в одну компанію, в одну зграю, один хор хижаків — ненависті до нашої Батьківщини.

Хто ж вони — ці солісти доларового ансамблю?

Ось бельгієць, представник того Бенілюксу, про якого кажуть, що в нього ні бе, ні ме, а люксу й поготів немає. Пан торгує єдиним, що в нього залишилося, — гучним голосом. З якоїсь із так званих «високих трибун» він аж надсаджується, виконуючи хазяйське замовлення. Він доводить, що дядюшка-долар мирний і хороший. Атомні бомби він виготовляє для того, щоб глушити рибу в Тихому океані. Бази? Господи, та бази потрібні дядюшці виключно, щоб збирати в них вищезгадану глушену рибу, яку хоче присвоїти собі СРСР! Не вірите? — Спитайте в першого-ліпшого американського генерала.

Він ненавидить нас — цей бенілюксовець. Цю ненависть американський дядюшка оплачує йому готівкою — собачими галетами, кінською тушонкою й золотими доларами. А за долари бенілюксовець готовий служити дядюшці і лити на ввесь вільнолюбний світ свою чорну жовч, яка душить його протягом 31 року нашого існування.

Ось англієць — дідько з ним, не називатиму його офіціального прізвища. Кажуть, що зрадник — ще більший посіпака і кат, ніж одвертий і споконвічний ворог. Він, цей англієць, походить із зрадників. Його спородив і виховав II Інтернаціонал. Ви чуєте, — як квокче цей соціал-зрадник, який висидів уже не один загін шпигунів і диверсантів. Ви чуєте, як кумкає ця товста жаба про те, що СРСР загрожує мирові, а вона, мовляв, — жаба — рятує світ від нас. «Вірте тільки мені!» — верещить цей гідний виповзень із лейбористського болота! Недарма чесні матері, слухаючи його, починають лякати ним своїх дітей.

А ось і американські експонати: назвемо їх Гога і Магога. Гога сьогодні «велика людина» серед слуг золотого черева. Але завтра виборці можуть викинути його разом із порожніми бюлетенями на смітник капіталістичної історії. Магога — сьогодні особа не офіціальна. Він тільки, так би мовити, абонент нью-йоркської телефонної сітки. Але завтра Магога може бути — чим долар не жартує — посаджений на високе місце. Сьогодні обидва займаються бізнесом: Гога — вдержатися у Білому домі, Магога — вдертися в Білий дім. Обидва гавкають на Радянський Союз. Обидва шукають популярності серед виборців. Гога фотографується поряд із собакою, яка вітає його від імені собачого племені. Магога біжить до секти «первісних людей» (єсть і така секта в Сполучених Штатах) і фотографується з ними. А потім, випереджуючи один одного, вони біжать обидва на Уолл-стріт на поклін святому доларові.

І про мадам Р. треба не забути. Шануючи благородне ім'я її померлого чоловіка, не називатиму його. Кожен із нас пам'ятає цю велику людину. Але мадам Р... Спитайте тих наших людей, які мали печальну нагоду познайомитися з цією мадам. Вона теж робить бізнес—продає гуртом і вроздріб велике ім'я свого померлого чоловіка. Мадам Р. взяла на себе монополію свідчити, що в тому або іншому випадкові сказав би її великий чоловік, якщо був би живий. За її словами виходить, що великий американець схвалював би кожний антирадянський трюк свого недоумкуватого спадкоємця.

Товариші, які бачили мадам Р., кажуть, що це видовище і презирства, і сміху гідне. На всіх конференціях поза її спиною сидить якийсь містер Гейнріх, що пише їй промови на невеличких клаптиках паперу. Мадам Р. прочитає з клаптика, завчить напам'ять, а тоді просить слова і верзе нісенітницю містера Гейнріха. А сам містер Гейнріх тільки бігає очима в усі боки й нашорошує вуха, щоб не прогавила своєї черги виступити з антирадянським вибриком стара кістлява мадам у черепахових окулярах — негідний носій великого й благородного імені.

Є ще в цьому хорі солістів й інші фігури й фігурки, які в міру своїх сил і здібностей, куплених Уолл-стрітом, гавкають і верещать на Радянський Союз. Серед цих фігур і фігурок за океаном є й так звані «українські голоси». Тут тобі й КУК'и (комітет українських канадців), тут тобі й БУК'и (братерство українських католиків). Більше організацій, ніж членів, більше куків, ніж кукиних дітей! Збираються вони десь у закапелках, ділять і гризуться. Що ділять? Американські 30 срібників, одержаних від Уолл-стріту за запроданство. За віщо гризуться? За смачнішу кістку з уолл-стрітівського столу.

Тридцять один рік уже гавкає на нас ця собача зграя, лякає, загрожує, потрясає атомними бомбами.

А Союз Радянських Соціалістичних Республік стоїть, як гранітна скеля, ще прекрасніший і могутніший, оточений щільним колом друзів і послідовників, оспіваний народною любов'ю двох мільярдів людей світу. Стоїть на радість всім трудящим, на страх ворогам!

А щодо ворожого гвалту і гавкоту, — що ж — собака гавка, вітер носить.

Ол. ПОЛТОРАЦЬКИЙ.

Фото К. Лішка.

В АЛЬБОМ ПАЛІЯМ НОВОЇ ВІЙНИ

Він зазіхав на здобутки Жовтня...

БАГАТОЗНАЧНІ ДЕТАЛІ ОДНІЄЇ БІОГРАФІЇ

Мал. С. Самума

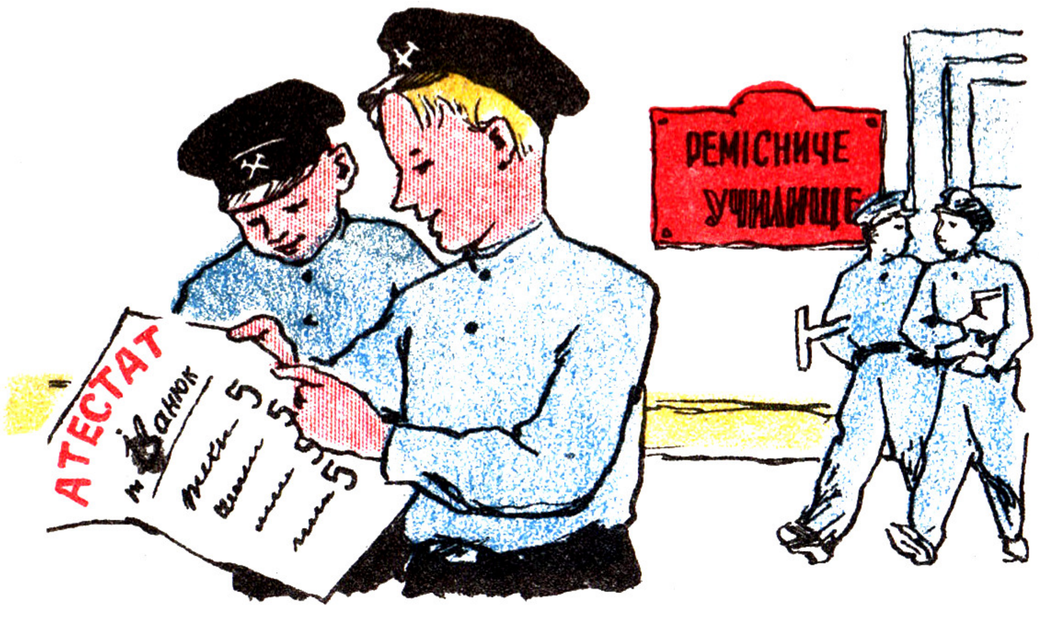

До Вітчизняної війни він мав п'ятірки.

Під час війни — сотні.

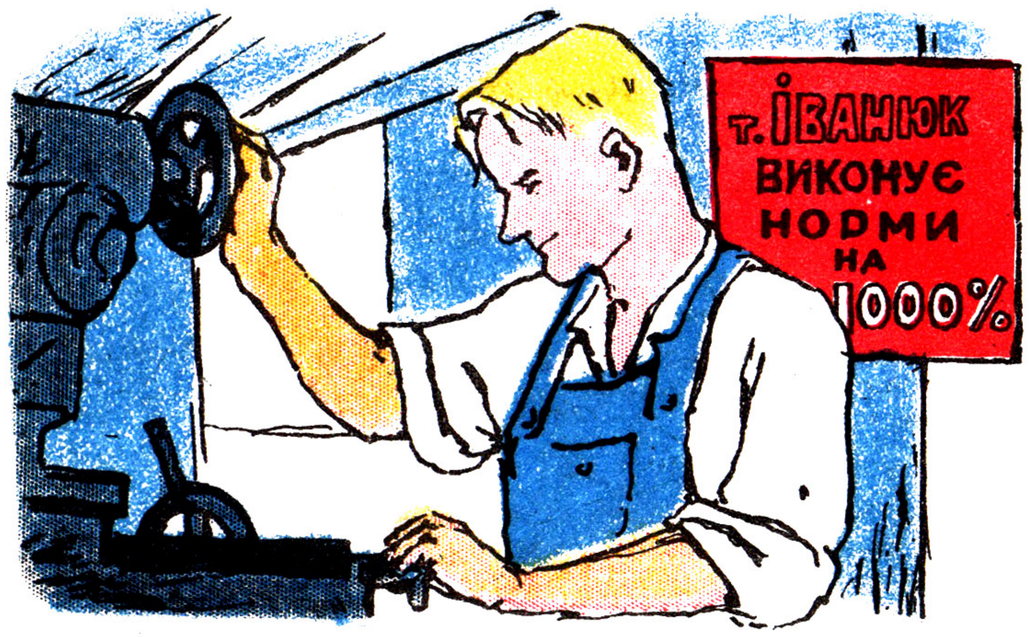

Після війни — тисячі.

А тепер він бореться за мільйони.

ОПОВІДАННЯ ЛАНКОВОЇ

Ви ж чули, як казав голова, що я порядок у колгоспі порушую? А як це сталося, можу вам усе, як є, розказати. Чи будете слухати?

Ну от і гаразд, послухайте. Я ще не стара— п'ятдесят оце мені тільки недавнечко сповнилось. Вдовою зосталась. Ну, та це я так, до слова прийшлось. А от як я порядок порушую, про це послухайте.

Дала я таке зобов'язання із своєю ланкою— зібрати вісімсот центнерів буряків з гектара. Ну, кажу, тепер тримаймось, дівчата. Бо ми не такі, щоб слово на вітер кидати. Ні! Люди це знають і тепер усі на нас дивляться. Вся наша ланка — у них, як на долоні.

А дівчата в мене хороші, беручкі. Скільки ми того добрива на поле вивезли, а нам усе здається — мало! Як що — до агронома: «А як оце? А як отут?» Як сіяли, то насіння, повірите, немов на перину лягло.

Які ж і сходи з'явились! Як щітка! Глянеш, а серце тільки — тьох! Ну, чистісінько, як соловейко співає. Я сама аж помолодшала років на тридцять. Так і хочеться всіх сусідок на змагання викликати. Та, думаєте, легко було? З поля не сходили: І шаровка, і прополка, і підживлення. А тоді знову: підживлення, прополка, проривка... Нахилимось до рядів — сходить сонце, випростаємо спини — заходить. А тут ще думка: що, як не дамо вісімсот? Що, як у чомусь помилились? А дівчата на мене: «Хоч не лякайте, Лексіївно! Невже доведеться очей у Сірка позичати?»

Дивимось — росте гичка, росте аж до колін. Що не буряк, то такий кущ — руками не обхопиш. Тут і агроном наш Терентій Юхимович замислився. Ми стоїмо навколо нього, а він думає. Думає, думає, а тоді й каже.

— Гмк... Да-а...

А ми:

— Еге ж... Ото ж... Вся сила в гичку піде, а що ж на корінь залишиться?

— Ото ж то, — каже Терентій Юхимович. — Порушили ви, Лексіївно, рівновагу.

І тут-таки, спасибі йому, порадив: треба таке підживлення дати, щоб корінь підсилило. Завтра, каже привеземо:

І привіз-таки. От час уже й буряки копати. Виїхали на поле. Марійка — ох, і жартівниця ж! — поставила першого викопаного буряка на чотири палички — ніжки — ну, підсвинок, та й годі! Ще й два листки спереду залишила — вуха, а ззаду білий хвостик. Такі буряки вродили, що не бере бурякопідіймач. Довелося вручну копачем вивертати.

Прибув наш голова.

— Оце, — каже, — ти такі діла твориш, Лексіївно? Механізацію зриваєш? До старих методів повертаєшся?

І за два дні дали нам бурякопідіймача нової конструкції. Ну, пішла тут робота вдесятеро швидше.

Почали важити буряки, почали вираховувати врожай. А я сама не своя. Невже не буде вісімсот?

Підходить голова, брови, як хмари.

— Що ж тепер буде? — питає в мене. — Що ти тепер скажеш, Лексіївно?

А в мене й ноги похолонули, і серце тільки — карр! Вже не тьохкає, як соловейко, а каркає, як ворона. Сама бачу, що врожай добрий, а глянула на хмарні брови голови і сумнів мене взяв.

— А що таке, кажу, Гнатовичу? Мабуть, трішки не доскочила?

А він помовчав, помовчав, та й промовив:

— А те, що не додержала ти, Лексіївно, слова свого, котре записане в зобов'язанні. Не додержала. Так-то. Не вісімсот, як обіцяла, а дала рівно тисячу. Перескочила.

Тут він засміявся, обняв мене і так міцно поцілував, що я від несподіванки аж огляну-лась.

А вчора проходжу мимо омшаника, а там дід Ларивон із вуликами возиться.

Побачив мене та тільки — кив! Думала, хоче медом почастувати.

— Драстуйте, — кажу, — діду, здоровенькі були!

А він:—Діду, діду! Я своїх років на плечах не ношу.

Аж розсердився.

— Я ж, — говорить, — не кажу на тебе. «баба», еге ж, ні?

— Та ні... А на кого ви,—питаю,—дідусю, ото так кивали?

— А ось, — каже, — на того хомута, що висить на гаку... — А потім уже по-сурйозному:

— Ніхто тобі такого права не давав мене дідом узивати! І порядків не маєш права порушувати! Раз обіцяла вісімсот центнерів — давай... півтори тисячі! А ти тисячу. Порядок порушуєш!

— Постараюся, — кажу, — дідусю...

— Дідусю! Дідусю! — розсердився пасічник.

— Ой, — кажу, — не буду! Ні дідом узивати не буду, ні порядків порушувати. На той рік півтори не півтори, а тисячу двісті дам.

— То ж то! — посміхнувся дід Ларивон, — і почастував мене смачним-пресмачним медом.

Олесь ДОНЧЕНКО.

Олександр Корнійчук

Вони нервують

До мене звернувся «Перець» з питанням: «Чи не було чого-небудь смішного на Всесвітньому конгресі діячів культури?».

Відповідаю зразу: смішного було чимало. Не раз видатні діячі культури, що з'їхалися з 45 країн, щоб сказати своє палке слово на захист миру, дружно, всією залою сміялись. Сміялися з запальних служак англо-американської реакції, які з шкури лізли, щоб відвернути увагу Конгресу від високих завдань, що стоять перед інтелігенцією всього світу в боротьбі за мир, проти паліїв нової війни.

СЛУГА ДВОХ ПАНІВ

Делегат Хакслі — як нам потім розказували — прибув у Вроцлав за кілька днів до початку Конгресу. Прибув і заходився нашпорити по готелях від делегації до делегації. Він дуже ввічливо кланявся, тримав, де це треба, напоготові улесливу усмішку, кивав на всі боки шляпою і повторював, як папуга, підказану його хазяями фразу: «Тільки, панове, не втручатися в політику, не говорити на Конгресі про загрозу війни. Ми — діячі культури, а не політики».

Та як не «обробляли» делегатів і Хакслі, і хакслеподібні — не помогло!

Саме про паліїв нової війни, які загрожують людству, гнівно говорили діячі культури світу.

Коли радянський делегат тов. Фадєєв у своїй доповіді назвав адресу тих, хто розпалює війну, і звернувся до присутніх з запитанням, яке колись поставив перед інтелігенцією Європи наш великий пролетарський письменник Горький, «з ким ви, майстри культури?» — у залі прокотився гомін. А Хакслі, який в цей день головував, схопився із стільця так рвучко, ніби його хто шилом уколов. Де й подівся англійський спокій цього муштрованого лакея англо-американських політиків. Він підбіг до Фадеєва, потім метнувся назад. Сів. Схопився і знову сів. Почав щось писати. Потім встав і... давай бігати то сюди, то туди вздовж столу.

Зал розсміявся.

Всім було ясно, чого нервує цей джентльмен. Що він скаже своїм хазяям, коли повернеться з Конгресу? Він же клявся виконати їх наказ. А тепер!.. У Хакслі, мабуть, все це викликало жах! Я побачив, як він буквально затрясся. Було схоже, що цей «слуга двох панів» (американського і англійського) от-от вискочить із своєї шкіри.

Хакслі підбігає до Фадеева і щось говорить. Але ніхто його не чує, бо всі слухають доповідача. Залові тільки видно, як знервований Хакслі щось без кінця плямкає губами, точнісінько, як смішний герой з старих німих американських фільмів. За цим Хакслі підскочив до мікрофона і почав кричати:

— Я хочу застерегти всіх, що це Конгрес інтелектуалістів, а не політиків і дипломатів!

Зал знову вибухнув сміхом.

«ІСТОРИК» ТЕЙЛОР ДИВИТЬСЯ В ПІДЛОГУ.

Мабуть, щоб урятувати свого напарника Хакслі, на трибуну вийшов дуже роздратований англійський історик Тейлор. Захлинаючись, він почав вихваляти американську і англійську свободу слова, свободу руху.

Дехто з американців і англійців пробував йому навіть аплодувати. Коли Тейлор закінчив виступ брудним наклепом на Радянський Союз — в залі піднявся шум. Різними мовами залунали гнівні слова протесту. Я побачив, що багато людей дивляться на нашу делегацію, чекаючи нашої відповіді зухвалому херстівському учню, Тейлору.

Та тут на трибуну вийшов негритянський поет, людина невисокого росту.

— Я люблю англійську мову, — каже поет. — Ця мова стала моєю рідною мовою. Мені здається, що взагалі найкраща мова — англійська.

Ми слухаємо і думаємо, куди він гне? Що за комплімент?

Негр продовжував:

— Як красиво звучать англійською мовою слова «свобода слова», «свобода руху».

Він звернувся до англійської делегації і схвильовано вигукнув:

— Містер Тейлор, я хотів би, щоб хоч раз у житті за століття в англійських колоніях була **свобода від арешту**, була **свобода слова**, була **свобода руху**. Ви чуєте мене, містер Тейлор?..

В залі — овація.

На трибуні член американської делегації, видатний артист-негр Пан.

— Я негр, представник Сполучених Штатів, — говорить він. — Але я хочу виступити не як негр американський, а як співець, художник.

Я обурений з того, що американські політики вважають мене громадянином другого сорту. Я роз'їжджаю по багатьох містах, виступаю.

Щоночі, після концерту, я повинен думати, де мені переночувати.

Мене не пускають у готелі «для білих». Я протестую!

В залі овація.

Тейлор і його однодумці сиділи, немов прицвяховані, мовчали і дивилися в підлогу, сиділи як підсудні, що обвинувачуються в крадіжці людської свободи.

Сотні делегатів дивилися в їх бік з презирливою усмішкою.

Як бачите, не врятував Хакслі і його одноупряжник Тейлор.

РОЗДРАТОВАНА МАДАМ

Трибуна Конгресу діячів культури перетворилася на прокурорську трибуну — з цієї трибуни делегати Конгресу виголосили великий акт обвинувачення американським паліям війни.

Хакслі перед закінченням Конгресу вхопився ще за один, останній засіб зірвати роботу Конгресу.

Хакслі мелодраматично заявив, що він залишає Конгрес, і натякнув, що, безперечно, багато делегатів піде разом з ним, бо, мовляв, Конгрес «розколовся».

Не пішов за Хакслі ніхто.

Це було ввечері.

А вранці ми побачили Хакслі у вестибюлі. Він ловив за руки англійських делегатів, умовляв їх залишити Конгрес, а його дружина в залі засідання ходила поміж стільцями і гаряче доводила делегатам, що їм слід іти за її чоловіком.

Проте, всі сиділи і ніхто й не поворухнувся, ніхто не встав, щоб піти за Хакслі.

Тільки один делегат підвівся. Підвівся, підійшов до дружини містера Хакслі, подав їй руку і, натискуючи на кожне слово, сказав:

— Мадам Хакслі! Ваш чоловік уже давно чекає на вас у вестибюлі і дуже нервується. Вам треба поспішати!

Роздратована мадам мусіла залишити зал.

«СА! СА! СА!»

Я розповів лише кілька епізодів про те, як смішно виглядали на Конгресі агенти реакції. Дивився я на цих муштрованих служак Уолл-стріту і щоразу згадувалося мені наше українське прислів'я: «Скачи, враже, як пан каже». Скачи — але тобі нічого не поможе!

Англо-американські реакційні елементи потерпіли на Конгресі поразку. Переважною більшістю був прийнятий маніфест, в якому найпередовіша інтелігенція світу заявила, що вона готова боротися за мир, за демократію.

У цей, останній день Конгресу головував тов. Фадєєв. Після зачитання проекту маніфесту тов. Фадєєв (згідно встановленого порядку) почав викликати за алфавітом країни.

Фадєєв: — Албанія, скажіть, ви — за чи проти?

З залу дружно: — За!

Фадєєв: — Аргентіна?

— За!

Почувши російське «за», зрозумівши його: — делегації підхопили це слово.

Фадєєв питає: — Алжір?

Встає представник Алжіру і вигукує тричі: — Са! Са! Са!

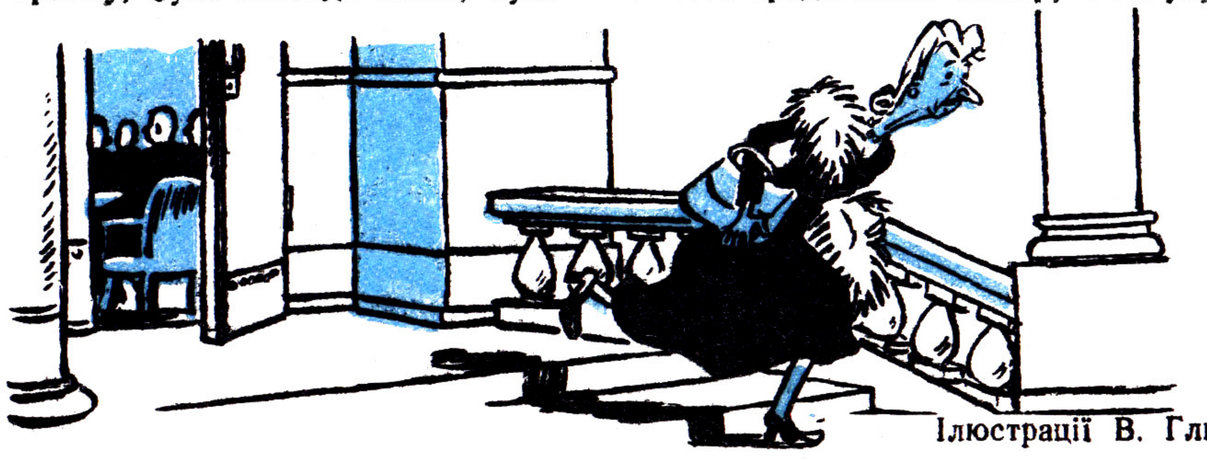

— Мадагаскар?

— Са! Са! Са!

І так майже всі.

Радянська делегація принесла на Конгрес найпередовіші думки свого народу, своєї партії і тому вона завоювала таку повагу, тому краща інтелігенція світу так одностайно сказала:

— За! За! За!

Ілюстрації В. Гливенка

АМЕРИКА ЖИВЕ Й ДИХАЄ

Мерфі О'Слекем був плодом грішної любові пастора й кабаретної співачки. Його батьки були звичайними людьми, якщо не зважати, що в мамаші були прищі на язиці, а в батька росло волосся на долонях.

День, коли Мерфі випив пляшку віскі, яке батько вживав для компресів проти ішіасу, був для нього фатальним днем. Батько віддубасив Мерфі карнизом від гардин, благословив і багатозначно показав йому на двері. Син спокійно закурив сигаретку, випустив кілька кілець диму і, спритно чвиркнувши крізь зуби, назавжди залишив батьківський дім.

За два тижні, в одному з західних штатів, населення невеличного містечка Нью-Фандерсейл збільшилося ще на двох жителів — Мерфі О'Слекема та його найкращого приятеля Джоні Ловкача. Спочатку їх існування протікало гладенько й тихо, як добре вивчений вірш. Але потім, коли одного прекрасного вечора, напившись до чортиків, Мерфі О'Слекем, загрожуючи револьвером, примусив міського шерифа почистити йому чоботи носовою хусточкою, він став знаменитістю. Авторитет шерифа було повержено в прах. Його звільнили.

Мерфі О'Слекем виставив свою кандидатуру на виборах нового шерифа. З допомогою Джоні Ловкача, він почав тріскучу передвиборну боротьбу. Куплені ним двадцять дресированих папуг літали по місту й кричали на весь голос:

«Голосуйте за О'Слекема!»

Джоні Ловкач зв'язався з джазом працівників дитячих ясел, і джаз тепер їздив по вулицях міста, співаючи пісеньку:

«Той, хто любить джин і віскі
Заливати в тельбух свій,
Хто дівчаток напівголих
Любить в барах цілий рій,
За О'Слекема свій глас
Той на виборах оддасть!»

Але все це порівняно з блискучою хвалебною промовою, яку виголосив Джоні Ловкач з приводу кандидатури Мерфі О'Слекема, блідло, як сир перед червоним яблуком. Джоні був такий красномовний, що зумів переконати навіть противників О'Слекема голосувати за нього. Тільки Джеб, найбільший п'яниця в місті, не піддався ніяким умовлянням і не зняв своєї кандидатури. Але Джоні Ловкач піймав його на іншу вудочку. Він надіслав Джебу листа, в якому запропонував йому стати головою товариства тверезості. Джеб надіслав відповідь: «Відмовляюся. Посада не для мене. Джеб».

Джоні Ловкач вклав цю відповідь у новий конверт і послав голові виборчого бюро, який і викреслив Джеба із списків кандидатів на посаду шерифа.

Мерфі О'Слекем був обраний шерифом. Радості його не було меж. І лише на якусь мить цю радість затьмарило повідомлення, що Джеб, помстившись за жарт Джоні Ловкача, випустив у нього цілу револьверну обойму. Дика лють опанувала Мерфі О'Слекема. Він зблід і заволав не своїм голосом:

— Тисяча дияволів! Ніколи в мене не було такого! Він був такий хороший! Я його так любив!..

— Не сумуйте, шериф, — заспокоювали його присутні. — Знайдете собі іншого.

— Не вірю! Адже мені його привезли з Європи.

Присутні здивовано перезирнулися.

— Не треба було мені дозволяти Джоні одягати його, — бурмотів О'Слекем. — Це був мій найкращий джемпер. А тепер він увесь у дірках.

ЗИГ-ЗАГ.

Переклад з болгарської.
Журнал сатири й гумору
«Стрешел» № 117, 1948 р.
Софія.

ДАВНІ ПРИКАЗКИ ПРО СУЧАСНІ ПОДІЇ

ПРО АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКИЙ БЛОК

— Господи прости, в чужу комору пусти, поможи нагребти та ще й винести!

ПРО ПАПУ РИМСЬКОГО

— Тіло в золоті, а душа в мерзоті.

ПРО СПААКА

— Вези овес хоч до Парижу, а з вівса не буде рижу.

ПРО БЛЮМА

— Загордилася свиня, що об панський тин чухалась.

ПРО ДЕ-ГОЛЛЯ

— Куражиться, як голий на їжакові.

ПРО ПЛАН МАРШАЛЛА

— Перше ти мене повози, а потім я на тобі покатаюсь!

ПРО «БІ-БІ-СІ» ТА «ГОЛОС США»

— Вдача собача: не брехне, то й не дихне.

ПРО БЕНІЛЮКС

— Пани! По семеро в одні штани, та ще й матня теліпається!

ПРО БЕВІНА

— На словах милості просить, а за халявою ніж носить.

ПРИГОДА В АНКАРІ

Мал. К. Агніта

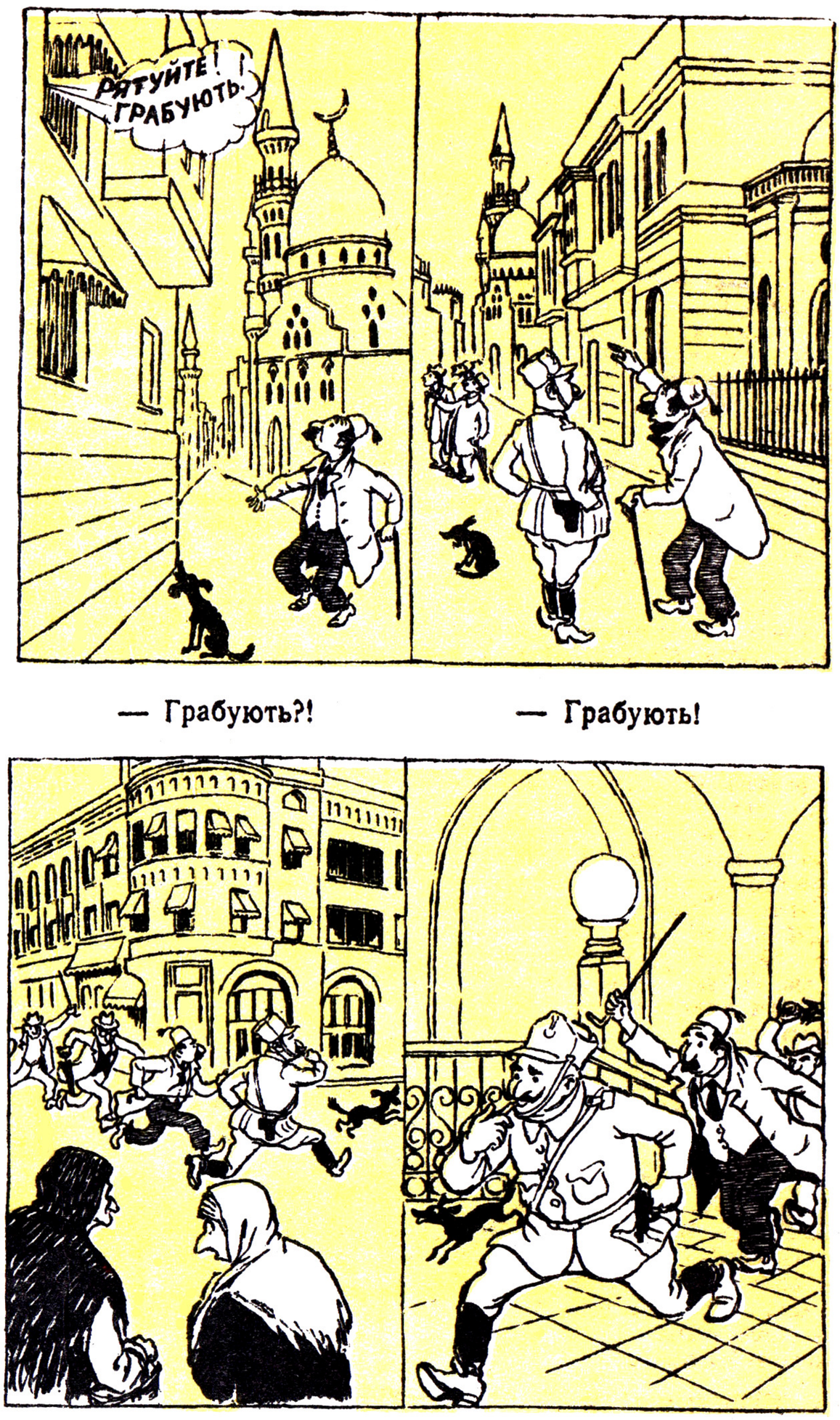

— Грабують?! — Грабують! — Грабують!! — Грабують!!!

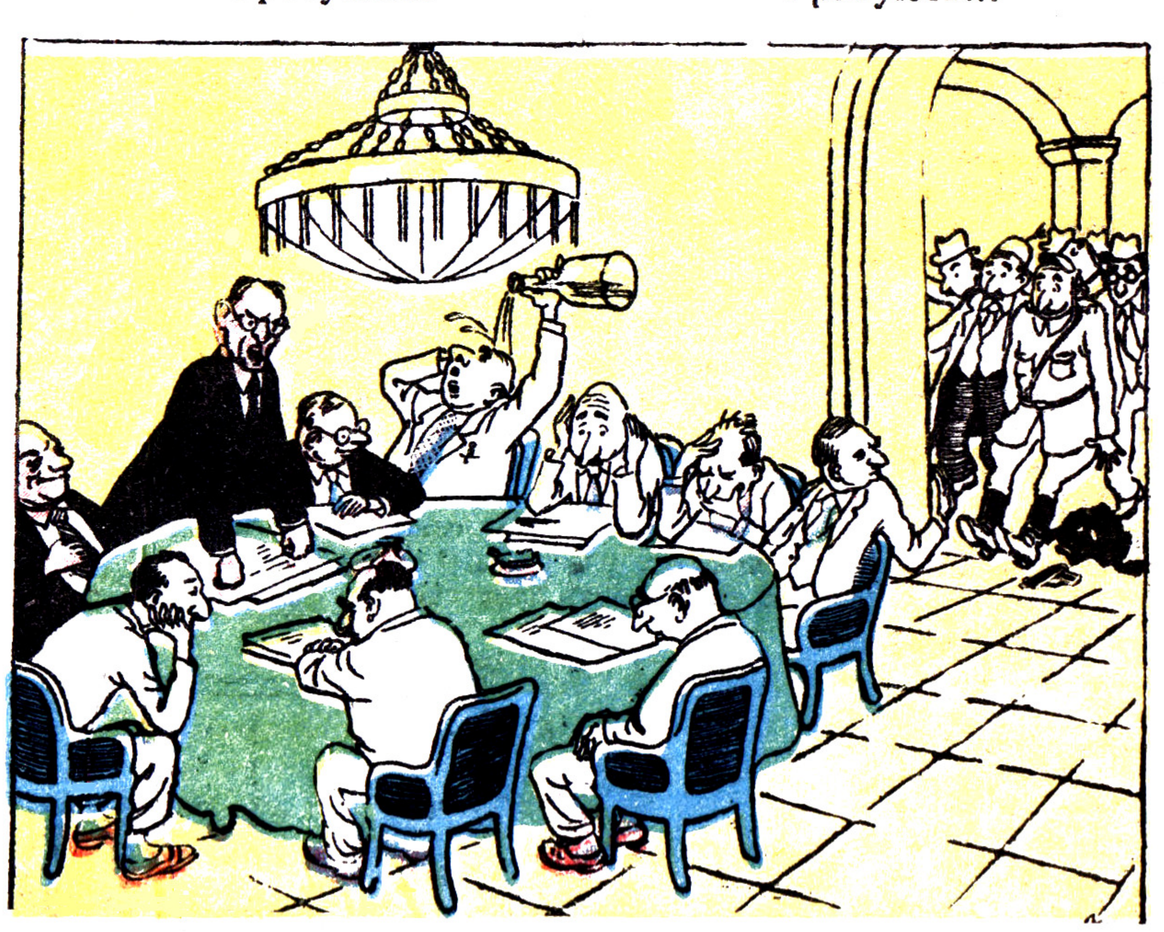

— Заспокойтесь, панове! Тут всього-на-всього обговорюються перші наслідки американської допомоги.

Олесь ГОНЧАР

УПОВНОВАЖЕНИЙ СОВІСТІ

(УРИВОК З ТРЕТЬОЇ КНИГИ РОМАНУ «ПРАПОРОНОСЦІ» — «ЗЛАТА ПРАГА»).

Хому в цей день бачили скрізь. То він стояв на дверях парового млина і вітійствував перед словаками, голосно радячи їм «суспілити підприємство для народу»; то сидів, розпустивши вуса, за столом у садку католицького попа і лихословив за віщось перед ним папу римського; то, нарешті, водився по селу з захмелілими хліборобами та нахвалявся поділити чиїсь грунти.

Зрештою, чутка про все це дійшла до вух майора Воронцова, і той наказав негайно викликати йому Хаєцького. «Дай такому волю, то він назавтра тобі колгосп організує, — думав Воронцов про подоляка. — А ти маєш в дивізії за нього пилюлі ковтати...»

Незабаром Хома з'явився на виклик. Він прибув не сам, а в супроводі цілого почту цивільних... Словаки вже кликали його на ім'я, як свого односельчанина і, розмахуючи руками, клялися, що обрали б Хому своїм приматором, якби він залишився тут.

— Приматор це що? Голова сільради? — питався Хома і запевняв своїх нових друзів, що його, мовляв, на такий пост і вдома оберуть. Хомина самовпевненість веселила словаків. Усе це були переважно літні статечні газди в кислатих капелюхах та з люльками в зубах. Їм не треба було перекладача, бо словацька мова, як відомо, дуже споріднена з співучим подільським Хоминим діалектом.

Крокуючи вулицею, подоляк метав жартами наліво й направо, а словаки, весело юрмлячись довкола, на ходу зазирали йому в рота, виловлювали кожне сказане слово.

— Коли мій товариш майор буде мене занадто вже розпікати, то ви підтримайте, — навчав Хома приятелів. — Тягніть за мене руку... Будьте живими свідками, що, мовляв, Хома нас нічим не кривдив...

Біля двору, в якому розташувалась політчастина, Хаєцький зіткнувся з Воронцовим. Майор саме вийшов із воріт з кількома озброєними юнаками. Вони були в картатих піджаках та в гетрах, з червоними партизанськими стрічками на капелюхах. Юнаки щось жваво розповідали Воронцову про «Стьопу з Руська».

Забачивши Хаєцького, майор зупинився.

— Розповідайте, — суворо звернувся він до мінометника, — чию ви там землю зібралися ділити? Може, маєте тут свої власні ниви? І хто вас взагалі уповноважував на такі речі?

Хома, виструнчившись, якусь мить поїдав майора очима, намагаючись вгадати настрій начальника.

— Совість мене уповноважувала, товаришу гвардії майор! — нарешті впевнено випалив він. — Це йшлося про землю тих зрадників, що з німцями повтікали!

— То гардисти! Тісовці! Поліціянти! — дружно загули словаки. — Тікали би вони до своєї могили!

— Не буде їм нашої земе! [1])

— Най їм Гітлер дасть, коли має!

Хома, підтриманий цим одностайним хором, одразу підбадьорився і, видно, не почуваючи на собі ніякого гріха, сміливо виправдувався далі.

— Навіщо би я мав їхні грунти ділити? Хіба ви, брати-словаки, самі не годні впоратися? Хіба ви дозволите ворогам народу повернутися з-під німця та посісти оці лани?

— Не дозволимо, — пане Хомо! — збудженно запротестували словаки.

— Я, товаришу гвардії майор, тільки радив їм допіру, як ліпше...

— Що ж саме ви радили?

— А моя рада була така: оброблені та засіяні лани розподілити між партизанськими вдовами та матерями. Тут є навіть такі сім'ї, що їхні сини в генерала Свободи воюють... А з незасіяного клина заможнішим нарізати, які власне тягло мають... А щоб не було ніяких нарікань та перекручень, то треба обрати комісію таку, як наш комнезам був.

«Чим ти йому заперечиш? — думав, усміхаючись в душі, Воронцов. — Непогано розсудив, чорт візьми!»

— Всі ці питання, Хаєцький, будуть розв'язані органами нової цивільної влади. Я певен, що тут обійдеться без вашого втручання. Товариші словаки самі впораються з такими справами. Як ви скажете, товариші? — приязно звернувся Воронцов до Хоминих свідків. — Впораєтесь?

— Впораємось, пане майор! — енергійно закивали вусами селяни.

— От бачите, Хомо, — посміхнувся Воронцов, — виходить, ваше втручання в такі речі непродумане і зайве.

— Товаришу гвардії майор! — майже інтимно звернувся Хаєцький, миттю вхопивши знайомі іскри веселої приязні в очах майора. — Та чи я дуже втручаюсь? Де я годен у все втрутитись? Але якщо мене люди зо всіх боків шарпають — розкажи, допоможи, порадь, — то мушу радити! Хіба ні? Ти, говорять, Хомо, вже академію соціалізму пройшов, а ми тільки за парту сідаємо! Ти он яку практику маєш за плечима, а ми ще тільки першу борозну йдемо! То ж мушу людям пособити, свій досвід передати!..

Однак майора цікавило зовсім інше.

— Доповідайте, як ви там у млині порядкували.

— Мусив, товаришу гвардії майор, — чесно доповідав Хома, зрадівши, що найголовніша, на його думку, небезпека минула. — Мусив! Бо власник того млина в Австрію п'ятами накивав, а в людей мливо кінчилось... Як бути? Треба, виходить, суспілити підприємство... Я їм прямо кажу: суспільте! Накуйте жорна поновому та й пускайте машину!.. А то? Правдиве моє слово, Юрашу? — апелює Хома до одного із своїх явних прихильників, що стоїть попереду інших.

— О, Хомо, — задоволено відгукнувся Юраш. — Суспілимо для народу, най його мамі!

Воронцов переглянувся з юнаками-партизанами, які весь час весело спостерігали цю сцену, і всі разом засміялися.

А невгомонний Хома, розходившись, вже допитував іншого:

— Штефане! Твоя думка?

— То так має бути! — вигукнув Штефан, присадкуватий, войовничий, видно готовий хоч зараз взятися за багатієвого млина. — То буде демократіцка справа!

— Францішку! А ти чого мовчиш? Ти—за?

— Айно [1]), — рішуче тупнув босою порепаною ногою Францішек, — айно!

— Айно! — підхопила в один голос решта селян.

— Чуєте, всі кажуть: файно! — резюмував Хома. — Народ хоче! А коли народ чого-небудь захоче та дружно візьметься, то вже так і буде, клянусь на свої діти!

---

1) Так, так!

---

1) землі

Мал. М. Вайсборда

Дід Мороз:

— Хочу довідатися, дорогий Перче, як готуються до зустрічі зо мною. Може слід декому жару піддати, поки мороз не вдарив.

О Й!..

Олексій Бухтяк писав багато
Про війну, про мир, про синь очей
І, народним думаючи стати,
Він вживав у віршах «Ой» та «Гей».

— «Гей, комбайн у поле вирушає,
Ой, іде ж він ген за виднокрай!
Гей, у небі хмароньки немає,
Ой, сіяє сонечко, гай-гай!»

Та, створивши «гей-поем» чимало,
Дивувався часто наш герой:
Всі, хто ці поемоньки читали,
Посміхались і казали: «Ой!»

Григорій ПЛОТКІН.

ВОДА В СТУПІ

Молодий поет Водянський
Написав поему «Жар»,
Умістив її в журналі
І одержав гонорар.
Рецензент Хома Товкацький
Підійняв той твір до хмар,
Похвалив окремі рими
І одержав гонорар.
Критик злий Охрім Ступацький
Вклав у слово гнів і жар —
Засудив хвалені рими
І одержав гонорар.
А Товкацький, те узнавши,
Зашипів, як самовар —
По Ступацькому ударив
І одержав гонорар.
І посипалися градом
Хитромудрі словеса,
Один одного кресали,
Як по каменю коса.
Так Ступацький і Товкацький
В ступі воду все товкли,
Хоч поема та не варта
Ні хули, ні похвали.

П. ГЛАЗОВИЙ.

„КУБ. ДЕЦИМЕТР = 100 КУБ. СМ"

На зошитах, що їх випускає Київська палітурно-білова фабрика «Жовтень», друкується крім таблиці множення ще й метрична система мір.

Із цієї системи мір учні можуть дізнатися:

1. Що «куб. дециметр (куб. дм)=100 куб. см».
2. Що керівники фабрики «Жовтень» позбавлені почуття міри.

БІДНА МАРУСЯ

Житомирський обласний театр цього літа їздив на гастролі до Білорусії.

Нового глядача театр зустрів новими відкриттями в області літературознавства.

На першій сторінці спеціально виданого лібретто театр повідомив, що п'єса «Ой, не ходи, Грицю» написана М. Старицьким за М. В. Гоголем (?!)

Це, так би мовити, для першого знайомства.

Трохи далі, на третій сторінці цього ж лібретто, глядач прочитав, що «Маруся, возлюбленная Гриця, красавица и сельская песнетворка... Она ласково обращается к Потапу. Подогреваемый Фомой взрыв готов разразиться громким скандалом»

Абзацом нижче: «Незначительный повод — обиженная невниманием к ней любимого Потапа, Дорина отказывается танцовать с ним, — послужил к драке».

А трохи далі глядач дізнається про гірку долю «сельской песнетворки». «Рассудок Маруси помутился — мрачная пелена безумия застилает ее сознание».

Бідна Маруся! Не інакше, як начиталася вона лібретто Житомирського обласного театру.

ВСЕ ГАРАЗД

Міністр фінансів Кріппс сказав у палаті громад, що темпи падіння Англії в безодню банкрутства дещо уповільнились.

Мал. О. Козюренка

— Як ідуть справи?
— Слава богу. Лечу, здається, трохи повільніше

Нотатки нашого оглядача

Французький прем'єр-міністр Анрі Кей авторитетно заявив, що демонстрації, які всупереч волі уряду можуть відбутись у день 31 роковин Жовтня, ні в якому разі не можна вважати загальними, бо міністри його кабінету не приєднуються до демонстрантів.

Відповідальний представник внутрішніх справ США цими днями категорично спростував повідомлення про те, що арешти, які за останній час набрали широкого масштабу, начебто спрямовані на придушення демократичних елементів країни.

Відповідальний представник міністерства каже правду. Справа йде про нову фазу передвиборної кампанії у США.

З Токіо передають, що уряд Асіда подав у відставку після того, як ряд міністрів був заарештований за хабарництво.

Вважаємо за свій обов'язок заступитися за бідних міністрів. Їх просто не зрозуміли: вони тільки вчилися робити бізнес у модному американському стилі — і раптом таке непорозуміння!

Де-Голль заявив: «Якщо комуністи увійдуть до уряду, я не буду вважати себе зв'язаним французьким законом».

Що й казати — давно відомо: бравий генерал зв'язаний не з законом, а з беззаконням, що панує у Франції. Не таємниця і другий генеральський зв'язок — з Уолл-стрітом. Цим і пояснюється бравада Носатого. Одне з одним пов'язане!

Газети повідомляють про зайняття Цзінані — головного міста провінції Шаньдунь — китайською Народно-визвольною армією.

Тепер зрозуміло, чому в Нанкіні така ілюмінація — світять синяки на обличчях битих гоміданівських вояк!

Відсканував і опрацював
Олег Леськів
http://perec-ua.livejornal.com

Мал. Бе-Ша

Маршали Наполеона.

«Наполеони» Маршалла.

Редактор Ф. МАКІВЧУК. РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Остап ВИШНЯ, Я. ГАЛАН, О. КОЗЮРЕНКО, О. МИХАЛЕВИЧ.

Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7, Тел. 5-30-31 4-65-56 дод. 59. Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна».

Журнал «Перець» № 20 (151) (на украинском языке). Підписано до друку 22. X. 1948 р. Стат. формат 72×100 см. 1 друк. арк.

БФ 03100. Друкарня в-ва ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Київ, Прозорівська, 59. Зам. 3470. Тираж 50.000 прим.